

Memo

Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W
PFH: M. de Visser
Datum: 11 mei 2023
Onderwerp: Structurele opvang vluchtelingen op Het Hogeland
Zaaknummer: Z.HHL.075022

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de Raadsvergadering van maart, waarin de raad aangegeven heeft graag te horen hoe de gemeente Het Hogeland in de toekomst om wil gaan met de opvang van vluchtelingen / statushouders sturen we u hierbij een memo over wat we voor vluchtelingen in Het Hogeland hebben gedaan en op dit moment nog doen. Daarnaast willen we de komende tijd kijken hoe we de opvang op de korte en lange termijn willen organiseren.

Oekraïne

Zoals u weet is Rusland in februari 2022 Oekraïne binnen gevallen. Als gevolg hiervan zijn er veel Oekraïners op de vlucht geslagen. Ook wij hebben sinds half maart 2022 Oekraïners in onze gemeente opgevangen, zowel in de gemeentelijke opvang als in de particuliere opvang.

In eerste instantie zijn de Oekraïners opgevangen in Warfheem en Kantens. Vervolgens zijn er diverse verhuizingen geweest van de Oekraïners in de gemeentelijke opvang. De reden van de regelmatige verhuizingen is dat we met name gebruik maken van sloopwoningen van onze woningbouwcoöperaties. Het voordeel hiervan is dat de Oekraïners een eigen woning hebben. Dit is heel anders dan andere noodopvangplekken in de VRG waar de Oekraïners veelal in grotere locaties verblijven waarin zowel badkamer als keuken gedeeld dienen te worden. Het nadeel van het gebruik van de sloopwoningen is dat er regelmatig verhuisd moet worden. Het vinden van woningen blijft een lastig probleem, aangezien we op Het Hogeland ook nog met de versterkingsopgave te maken hebben.

Om het probleem van het vele verhuizen op te lossen zijn we in gesprek met de woningbouwcoöperaties om alleen langdurig beschikbare woningen toegewezen te krijgen. We praten dan over huren van minimaal 1 jaar.

Vanuit de particuliere opvang krijgen we steeds meer signalen dat de rek eruit is. Ook deze mensen proberen we zoveel mogelijk op te vangen in de gemeentelijke opvang.

Voor de Oekraïners dragen we ook zorg voor hun leefgeld. Deze is kort geleden overgegaan in een aangepaste regeling. Aangezien de bedragen van het leefgeld omlaag zijn gegaan en er minder Oekraïense mensen recht hebben op dit leefgeld zijn de Oekraïners hierover individueel geïnformeerd tijdens de spreekuren die de locatie managers draaien.

Veel Oekraïners zijn op Het Hogeland of in de nabijheid van Het Hogeland aan het werk.

Wat daarnaast belangrijk is, is het onderwijs. In het primaire onderwijs gaan de kinderen vooral naar school in Bedum en Leens. Ook zijn er kinderen die naar de school gaan in het dorp. Het middelbaar onderwijs gaat naar Het Hogeland College in Warffum.

Afghaanse evacués

In de zomer 2021 zijn er veel Afghaanse evacués uit Afghanistan gehaald. Daar was met spoed opvang voor nodig. Daarom zijn in augustus 2021 Afghaanse evacués opgevangen in De Willem Lodewijk van Nassaukazerne in Zoutkamp. Dit is destijds verlengd tot 1 mei 2022. In deze periode is druk gezocht naar een locatie voor deze 500 Afghaanse evacués. De keuze is gevallen op Winsum en Uithuizen. Daar is door het COA in samenspraak met de gemeente twee noodlocaties gebouwd. De Afghanen zijn daar begin november 2022 naar toe verhuisd. Ze zijn daar zeer goed opgevangen door de inwoners van beide dorpen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de Afghaanse evacués heel snel eigen woningen krijgen in Nederland waardoor beide locatie leeg lopen. In maart 2023 heeft de gemeente op verzoek van en in overleg met het COA een besluit genomen om de locaties aan te vullen met gezinsherenigers en gezinnen. Deze mensen hebben of krijgen allemaal een status. Dit is in twee bijeenkomsten (Winsum en Uithuizen) ook aan de direct omwonenden en betrokkenen verteld. Daar is positief op gereageerd. Deze twee locaties zijn volgens de eerdere afspraken tot 1 november 2024 beschikbaar voor het COA om ze voor deze groepen vluchtelingen in te zetten. Op dit moment zijn beide locaties weer helemaal vol nu met gezinsherenigers en gezinnen. Een aantal Afghaanse evacués wonen er nog wel in afwachting van een woning elders.

Wat daarnaast belangrijk is, is het onderwijs voor de kinderen die nu in noodopvanglocaties wonen. Het primair onderwijs zit in Uithuizermeeden. Het middelbaar onderwijs (ISK) zit in Groningen of Appingedam. Het ISK onderwijs heeft een groot tekort aan plekken. Het Hogeland College heeft aangegeven mee te willen werken aan het tekort van deze plekken. Op woensdag 10 mei is het ISK onderwijs in Warffum dan ook gestart met een aangepast aanbod. Vanaf 15 mei gaat er regulier ISK onderwijs aangeboden worden. Dit voor nu 50 kinderen. Er zijn nog groeimogelijkheden naar nog een extra klas. In deze klassen zitten ook Oekraïense kinderen.

Marnewaard

Op het terrein tegenover de Willem Lodewijk van Nassaukazerne Marnewaard in Zoutkamp is op verzoek een tijdelijke opvanglocatie geopend met plek voor maximaal 700 asielzoekers. De opvang was bedoeld om asielzoekers op te vangen voor wie geen plek was in het azc in Ter Apel. De asielzoekers verbleven hier zeer tijdelijk (max een paar dagen). Dit in afwachting van het moment dat ze de asielprocedure in konden gaan. De locatie werd zaterdag 10 september in gebruik genomen. De opvang was voor een periode van zes maanden. Inmiddels is in maart 2023 de locatie gesloten en afgebroken.

Taakstelling

Elke gemeente krijgt 2 keer per jaar een taakstelling opgelegd om statushouders te huisvesten in de gemeente. In 2022 hebben we onze taakstelling gehaald. De taakstelling voor de 1^e helft 2023 is 58 (min 4 die we in 2022 al vooruit hebben geplaatst). Inmiddels hebben we op 11 mei 2023 30 mensen gehuisvest. We weten inmiddels dat de taakstelling voor de 2de helft van 2023 fors hoger is, namelijk 75. Nieuw is daarin dat er ook 6 AMV-ers (alleenstaande minderjarige asielzoekers) geplaatst moeten worden. Deze 6 vallen binnen het aantal van 75.

Toekomst

De opvang van Oekraïners en de opvang van andere vluchtelingen is conform de bestuurlijke afspraken (zie bijlage: bestuursakkoord) die we als regio met de staatssecretaris hebben gemaakt. Daarnaast hebben we in deze bestuursovereenkomst afgesproken om 75 flex woningen te realiseren.

Ondertussen denken we na over wat er in de nabije en verre toekomst van ons verwacht gaat worden en hoe we daar mee om willen gaan.

Het uitgangspunt is dat we willen voorkomen dat we steeds adhoc moeten reageren op verzoeken van het COA en / of het ministerie. We willen graag een meer structurele oplossing zoeken voor de opvang van alle vluchtelingen in onze gemeente. Daarbij gaan we ervan uit dat het beroep dat nu wordt gedaan voor de opvang van vluchtelingen minimaal van dezelfde omvang zal blijven. Het kabinet heeft namelijk op 28 april bekendgemaakt dat er de komende periode wederom grote aantallen asielzoekers worden verwacht. (zie bijlage: actuele opgaven asiel-en huisvesting statushouders en integratie).

Als we daarvan uitgaan dan is de vraag of we daar een betere plek voor kunnen creëren dan de huidige noodopvanglocaties in Uithuizen en Winsum voor de opvang die we op verzoek van het COA doen. In dit verband past ook de realisatie van 75 flex woningen. Zeker niet alleen voor vluchtelingen maar ook voor ander behoeftigen voor tijdelijke huisvesting, bijvoorbeeld voor jongeren, statushouders of tijdelijke werknemers in de Eemshaven.

We zullen u blijven informeren over het verloop van dit proces en te zijner tijd een voorstel aan u voorleggen.

Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris

Bijlage:

1. Bestuursovereenkomst opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden Groningen
2. Actuele opgaven asielopvang, huisvesting statushouders en integratie